Memo

Kenmerk : 1665918/1665980
Aan : Gemeenteraad
Van : College van B&W
Datum : 19 september 2022
Onderwerp : Vervolg werkende keten 2022-2023
Afschriften voor : Adviesraad sociaal domein gemeente Meppel

Inleiding
In februari 2022 heeft het college de stand van zaken van de aanbevelingen in de werkende keten met u gedeeld. Het rapport 'Een werkende keten', uit 2019 concludeerde dat er in Meppel in de basis een goede toekomstbestendige infrastructuur voor participatie ligt. De aanbevelingen zijn overgenomen door het college. De genoemde acties/projecten en werkzaamheden in de memo van februari 2022 worden in 2022 gecontinueerd binnen de bestaande budgetten. Het coalitieakkoord "Werk In Uitvoering" 2022-2026 gaf geen noodzaak om dit te wijzigen. In het aantal uitgaven in de eerste helft van 2022 van de reintegratie-budgetten zien we nog het na-ijleffect van corona. Het CBS geeft aan dat de effecten van corona op langere termijn nog niet zijn te voorspellen. De economie en werkgelegenheid blijft nog langere tijd onzeker. Nu de eerste helft van 2022 erop zit hebben we gekeken naar het vervolg vanaf 2023 en informeren we u hierover. Daarbij volgen we de lijn uit het coalitieakkoord waarin staat:

We dragen bij aan flexibiliteit van mensen op de arbeidsmarkt, door het stimuleren van om-, op- en bijscholing. Het Ontwikkelfonds van Regio Zwolle, waaraan ook gemeente Meppel bijdraagt, is hiertoe een geschikt middel. Dit is nodig vanwege de veranderingen die plaatsvinden op de arbeidsmarkt en de disbalans tussen vraag en aanbod. Motto is: een leven lang ontwikkelen.

Allereerst nog even een korte terugblik op de hoogtepunten van de bereikte doelen.

Preventie

Rapportage Arbeidsmarkt Regio Zwolle aanpak
De inzet op preventie om te voorkomen dat inwoners een beroep moeten doen op een sociale voorziening is structureel ingebed in de arbeidsmarktregio Zwolle. Tot en met juni 2022 hebben 3.490 inwoners zich gemeld bij GroeiVooruit. 1.530 van hen zijn succesvol geholpen met loopbaanadvies en konden zo hun weg verder vervolgen. 795 inwoners hebben we ook geholpen om financiering te verkrijgen voor hun gewenste scholing, een deel hiervan heeft hiervoor subsidie aangevraagd bij het Ontwikkelfonds, een deel heeft elders financiering gevonden.

Tot en met juni 2022 hebben 1.004 werkgevers een aanvraag ingediend van Upgrade Jezelf, 1.625 werknemers hebben hierdoor scholing kunnen volgen. De volledige rapportage, inclusief de cijfers van Meppel, treft u in bijlage 1. Rapportage Arbeidsmarkt Regio Zwolle aanpak.

Een meetinstrument om te monitoren of om-bijscholing in onze gemeente succes heeft is de instroom vanuit de WW in de bijstand:

Periode	Mensen met WW-uitkering arbeidsmark-Regio Zwolle	Mensen met WW-uitkering Meppel	Mensen in bijstand Meppel	Instroom mensen uit de WW in de bijstand totaal per jaar
12-2019	6.290	510	820	28
12-2020*	6.150	510	980**	33
12-2021*	4.230	370	810	19
07-2022		nb	758***	9

* Bron CBS, voorlopige cijfers

** Stijging komt vanwege extra uitkeringen Tozo in verband met corona

*** Vanaf 2022 is studietoeslag ook een algemene periodieke uitkering

Daarnaast werpt de samenwerking in de keten van jongeren, hun ouder(s), de scholen, de leerplichtambtenaren en de re-integratiecoaches steeds meer zijn vruchten af. Natuurlijk helpt de huidige economie mee. Een meetinstrument voor de meest kwetsbare jongeren is de instroom vanuit het voortgezet speciaal onderwijs (vso) of praktijkonderwijs (pro) in de bijstand, waarna de jongeren een re-integratie traject volgen.
2019 – 15 jongeren
2020 – 11 jongeren
2021 – 10 jongeren
2022 - 1 (1e helft 2022)
Na de zomervakantie groeit de instroom, maar tot nu toe neemt de instroom over het hele jaar nog steeds iets af.

We blijven jongeren volgen en begeleiden om te voorkomen dat ze alsnog een beroep moeten doen op de bijstand. Er zijn nog steeds jongeren die geen startkwalificatie hebben, niet naar school gaan, geen uitkering hebben en niet aan het werk zijn. Deze jongeren willen we actief opsporen en een aanbod doen voor scholing, begeleiding of bemiddeling en hen naar een passende plek in de samenleving leiden. Hierbij maken we gebruik van de tool Jongeren in Beeld (JIB) van het Inlichtingenbureau. Het gaat om jongeren tussen de 23 en 27 jaar die niet in beeld zijn bij de gemeente.

Inwoners die een indicatie banenafspraak hebben en in het doelgroepenregister staan kunnen zelfstandig werken, maar het lukt hen niet om het minimum(jeugd)loon te verdienen door de ziekte of handicap. Enkele opvallende zaken voor de Regio Zwolle in het eerste kwartaal van 2022:

- Na een hele kleine daling van -0,2% in het laatste kwartaal van 2021, is er nu een flinke stijging van 10,2% m.b.t. aantallen banen. Landelijk gezien is de gemiddelde stijging 0,3%. Zwolle springt er dus ruim boven uit.
- We zien met name een grote stijging van het aantal banen in de markt maar er is ook een toename van het aantal banen bij de overheid en middels uitzend/detacheringsconstructie.
- Het aantal werkzame personen is gestegen met 10,6% ten opzichte van vorig kwartaal, ook dit is zeer hoog in vergelijking met de gemiddelde landelijke stijging van 0,8%.

- De doelstelling voor 2022 van 2894 banen is nu al ruimschoots behaald. Er zijn tot nu toe 3102 banen gerealiseerd.

Inwoners die meer begeleiding nodig hebben dan de mogelijkheden vanuit het doelgroepenregister kunnen een beroep doen op beschut werk. Vanaf 2015 t/m maart 2022 zijn er 391 aanvragen ingediend bij het UWV Zwolle. Hiervan zijn 294 positief geïndiceerd wat neer komt op 75%. Dit is precies conform het landelijk gemiddelde. Voor inwoners die uiteindelijk aangewezen zijn op een beschutte werkplek op basis van de participatiewet, hebben tot 1-7-2022 in Meppel, 23 mensen werk gevonden.

Inzet loonkostensubsidie
Mede door landelijke ontwikkelingen wordt er steeds meer gewerkt aan het ontzorgen van werkgevers. Bij het in dienst nemen van mensen waarvoor een financiële regeling ingezet kan worden, worden de werkprocessen steeds 'klant' vriendelijker ingericht. In 2022 is de vaste betaaldag voor de loonkostensubsidie ingevoerd, zonder het maandelijks aanleveren van bewijsstukken. Ook is het werkproces en de communicatie sterk verbeterd. Voor de financiële compensatie van de loonkostensubsidie leveren alle gemeenten cijfers aan. De stand in Meppel is op 30-6-22; actuele loonkostensubsidies 64 en opgestarte subsidies 8.

Bijzonderheden
In Nederland is van de ingeschreven Oekraïners ruim 40% aan het werk aldus het UWV. In Meppel zijn er ongeveer 125 Oekraïners die mogen deelnemen aan het arbeidsproces. Hier is door het werkgeversservicepunt (WSP) extra actie op ingezet. Rond 1 juli hadden ongeveer 56 mensen (tijdelijk) werk gevonden. Hiervan vonden 18 mensen op eigen initiatief een baan en 38 werden er bemiddeld via een accountmanager van het WSP. Dit is 44%. Dit is net iets boven het landelijk gemiddelde.

2023 en verder
In Regio Zwolle werken we samen aan een regionaal arbeidsmarktbeleid dat werkt! Tegelijkertijd staat de regio voor uitdagingen om economische groei mogelijk te blijven maken, transities als digitalisering en automatisering goed te laten landen en werknemers te ondersteunen om op de veranderende arbeidsmarkt mee te kunnen blijven doen. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden en voorbereid te zijn op de toekomst pakken we deze uitdagingen integraal op en versterken we de komende periode de samenwerking tussen de economische agenda en de arbeidsmarktprogrammering. Bijlage 2: Samen aan de slag voor een toekomstbestendige economie en arbeidsmarkt.

Met de volgende specifieke aanbeveling uit het rapport 'Een werkende keten' gaan we de komende jaren aan de slag.

1. Maak werk van werk
2. Maatwerk
3. Bepaal rendement van instrumenten
4. Versterk de samenwerking in de keten

Hierbij volgen we ook de aangekondigde landelijke beleidsveranderingen in de participatiewet en daaraan gekoppeld veranderende wetgeving in het sociaal domein.

Specifieke aanbeveling uit het rapport 'Een werkende keten'

1, Maak werk van werk
Zet in op tijdelijk werk en parttime werk, werf werkstages, maak detacheren van een brede doelgroep mogelijk en activeer mensen via een tegenprestatie.

Wie een stap zet van een uitkering naar werk of andersom, kan in een lastige (financiële en administratieve) situatie terechtkomen. Om daar aan tegemoet te komen liggen er landelijk beleidsopties om de wetgeving aan te passen. De bedoeling is om mensen bestaanszekerheid te bieden binnen de soms langdurige overgang van uitkeringsafhankelijkheid naar volledige uitkeringsonafhankelijkheid. Waarbij ook oog moet zijn voor een deel van de bijstandsgerechtigden waarvoor deeltijdwerk het hoogst haalbare is. Landelijke wetswijzigingen die hierbij kunnen helpen zijn:
-Het wijzigen van het vrijlatingsbeleid van inkomen tijdens de bijstand
-De wijze waarop verrekeningen binnen de bijstand plaatsvinden
-De verkenning van een bufferbudget om maandelijkse schommelingen op te vangen.
Naast de wettelijke wijzigingen vraagt dit daarna ook om interne besluitvorming en aanpassingen in de werkprocessen.

2. Maatwerk
Daar waar arbeidsinschakeling, naar het oordeel van de gemeente als reëel perspectief (nog) niet in zicht is, moeten ook andere vormen van participatie een gelijkwaardige positie krijgen. Als de 'hardheid' uit de wetgeving wordt omgebogen naar passend en aansluiten op de mogelijkheden is het voor de uitvoering makkelijker om hier actief op in te zetten. Wijzigingen die hierbij kunnen helpen zijn:
-Het begrip tegenprestatie te zien in samenhang met vrijwilligerswerk en sociale activering
-De samenhang tussen participatie binnen de Wmo en de participatiewet meer integraal in de wetten vorm te geven.
Beide wijzigingen zijn niet nieuw voor de werkwijze binnen de gemeente Meppel. De samenhang tussen de participatiewet en de Wmo is er al in de praktijk. In het programmaplan "Sociaal Domein op Koers" worden reeds knelpunten benoemd, waarop de samenwerking aandacht verdient. De wijzigingen in de interne samenwerking in samenhang met wijziging van wetgever kan mogelijk de oplossingen vereenvoudigen en de rechtmatigheid bevorderen.

3. Bepaal het rendement van de instrumenten voor de doelgroep en leer hiervan
Om meer inzicht te krijgen in wat iemand voor een mogelijkheden heeft draaien we, sinds eind 2021, een pilot met gebruik van een nieuw programma. Het instrumentarium biedt voor elke fase van het re-integratietraject een passende methodiek. Dit wordt ingezet bij het traject 'Werken aan je toekomst'. Uit de eerste bevindingen blijkt dat de informatie van de ketenpartners inzichtelijker bij elkaar komt. Dit heeft als groot voordeel dat er sneller kan worden bepaald of de klant de gestelde doelen heeft behaald. Daardoor is snellere doorstroming in de keten mogelijk. De verwachting is dat in 2023 het instrumentarium wordt gebruikt voor iedereen die een uitkering toegekend krijgt. De intake wordt uitgevoerd op het LeerWerkCentrum.

Op een eenduidige wijze worden vragen gesteld en kan aan de hand van de uitkomst een start worden gemaakt met het re-integratietraject. Er is dan op een uniforme wijze zicht op:
- Het perspectief van de klant
- De kansen om mee te doen in het arbeidsproces
- De feiten die de klant toegang geven tot de doelgroep banenafspraak
- Of de klant met gerichte ondersteuning naar werk kan
- De interventie(s) die nodig zijn

Het programma levert een meetbaar resultaat. Dit levert een bijdrage aan de visie dat we inzicht willen in wat mensen kunnen en gaan doen om te participeren. Daarbij zetten we instrumenten in op de mogelijkheden van mensen in plaats van op de beperkingen.

Landelijk worden gekeken naar de mogelijkheden tot het introduceren van een doelen (en/of effecten-) paragraaf in de Participatiewet. Dit biedt dan een kader om metingen en vergelijkingen met andere gemeenten mogelijk te maken.

4. Versterk de samenwerking in de keten

De gemeente heeft doelstellingen waar verschillende partijen een bijdrage aan kunnen en moeten leveren.
De doelstelling zijn:
- Het aantal inwoners vanuit de WW in de bijstand voorkomen, onder andere door een leven lang leren en ontwikkelen. (Arbeidsmarktregio Zwolle/WSP)
- Meetbaar maken van resultaat door zicht op diagnose en aanpak (MensA, LWC, Reestmond)
- Mensen die een leerwerktraject volgen stromen uit naar betaald werk (LWC/Reestmond/trajecten bij derden/WSP)
- Mensen met een bijstandsuitkering verdienen een deel van het inkomen via deeltijdwerk (re integratiecoaches, jobcoaches, arbeidsmarktregio Zwolle/WSP)
- Vrijwilligerswerk, werkstages, proefplaatsing banenafspraken blijven stijgen. (re integratiecoaches, jobcoaches, MensA, LWC, Reestmond, arbeidsmarktregio Zwolle/WSP)
- Door jobcoaching behouden meer mensen werk over een langere periode (jobcoaches gemeente/Reestmond en jobcoaches van bedrijven/derden)

Met onze ketenpartners voeren we gesprekken over de opdracht en over hun bijdrage aan de gemeentelijke participatiedoelstellingen. We scherpen de helderheid ten aanzien van rollen, doelstellingen en verantwoordelijkheden van de diverse ketenpartners steeds meer aan, leggen deze vast en bespreken de vooruitgang.

Wat kunt u verwachten in 2023 en daarna

1) Het Uitvoeringsplan SUWI 2023-2024 en de geactualiseerde samenwerkings-afspraken in de arbeidsmarktRegio Zwolle.

Dit plan wordt met ingang van 2022 jaarlijks aangepast en vastgesteld door de colleges van alle deelnemende gemeenten. Daarna wordt het met u gedeeld. Het doel is voor de samenwerkende gemeenten en het UWV om vast te leggen hoe zij met één gezicht naar werkgevers optreden, waarbij zij gezamenlijk verant-woordelijk zijn voor registratie van werkzoekenden en vacatures.

2) Wijzigingen in de verordening sociaal domein die aansluiten bij wetswijzigingen of landelijke regelgeving in de participatiewet en binnen de afspraken van de arbeidsmarktregio.

De verordening sociaal domein wordt door de gemeenteraad vastgesteld. De op komst zijnde wijzigingen in de komende jaren moeten verder bij gaan dragen aan

de boven genoemde doelstellingen: Maak werk van werk, zorg voor maatwerk, bepaal het rendement van instrumenten en versterk de samenwerking in de keten.
3) Informatie via de Planning & Controle-cyclus.

BIJLAGE
Bijlage 1. Rapportage Arbeidsmarkt Regio Zwolle aanpak
Bijlage 2. Samen aan de slag voor een toekomstbestendige economie en arbeidsmarkt.